

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Skriverprisen 2020

Foto: Privatbillede

Foto: Kaj Aage Horneman

VINDERE af
SKRIVERPRISEN
2020

Morten Dürr & Lars Horneman

Skriverprisen 2020 til "Ivalu"

V/ Bent Rasmussen (ansvarsh.)
og Skriverprisudvalget

Skriverprisudvalget har nomineret følgende tre værker til Skriverprisen 2020, nemlig "Kom" af Marianne Iben Hansen (tekst) og Lilian Brøgger (illustrationer), "Ivalu" af Morten Dürr (tekst) og illustreret af Lars Horneman og "Festival" af Sara Ejersbo og besluttet, at det er "Ivalu", der modtager Skriverprisen 2020 på 25.000 kr.

"Ivalu" – smuk og grum!

"Ivalu" er en graphic novel, som er udkommet på Forlaget Cobolt i samme serie som "Zenobia", der udkom i 2016. Bogens handling foregår i Grønland, hvor lillesøster Pipaluk taler til storesøster Ivalu. Den foregår dels i nutiden, hvor dronningens skib er på vej til et statsbesøg, der betyder, at alle børnene skal have festdragter på, og dels i tilbageblik til søstrenes familieliv i en dysfunktionel familie med alkoholmisbrug, incest og selvmord. Tilbageblikkene er holdt i brunlige nuancer, så vi aldrig er i tvivl om, hvor vi er i historien. Det er en meget barsk historie, men det, at historien primært læses i illustrationerne og mellem linjerne, gør, at det er til at bære at læse historien – sammen med slutningen, der indikerer, at Pipaluk er en stærk pige, der nok skal klare sig.

"Ivalu" er en barsk billedfortælling om incest og selvmord. Det er lykkedes for forfatterne at komme rundt om et tabuiseret emne uden at løfte pegefingeren eller være belærende. De smukke billeder og den enkle tekst formidler et næsten ubærligt indhold, som må gøre et stærkt indtryk på både børne- og voksenlæseren.

På de første fem opslag i "Ivalu" flyver en ravn, den ildevarslen budbringer, over smukke, øde, grønlandske landskaber. Beskueren ser både raven som en skygge og som silhuet, vi ser en trawler, vi ser en hval, der bryder vandoverfladen, og endelig når raven frem til en lille bygd og sætter sig på kirketårnet. Så introduceres vi for Pipaluk, der skal være fin, fordi Dronning Margrethe kommer på besøg i bygden. Pipaluk har en fin nationaldragt på, men det er storesøster Ivalus dragt. Ivalu er forsvundet, og det kan man godt forstå, når man kigger ind i hjemmet. Moderen hører vi ikke noget om, faderen drikker og har misbrugt Ivalu seksuelt, og nu kan Pipaluk bare gå og vente på, at det snart bliver hendes tur.

Så skifter farvelægningen til brunt, og Pipaluk tænker tilbage på den morgen, hvor Ivalu forsvandt. Pipaluk drømmer, at en ravn pikker på ruden. "Kom med mig," siger den, "så skal jeg vise dig, hvor Ivalu er!" Pipaluk vågner og ser raven på kirketårnet, hun skynder sig i tøjet og følger efter raven, alt imens hun tænker tilbage på det gode og nære samvær med storesøster Ivalu.

Pipaluk må løbe langt og kommer til sidst ud til militærbasen med masser af tomme tønder

og udtjente militærkøretøjer. Pludselig husker Pipaluk et billede fra storesøsterens konfirmation, hun bemærkede to personer, der kastede blikke på Ivalu på en særlig måde, den ene var den jævnaldrende Mike og den anden var faderen, og efter festen forbryder faderen sig mod Ivalu, mens Pipaluk hører på det.

På militærbasen finder Pipaluk Ivalu, der har hængt sig. Hun kunne ikke leve med faderens overgreb.

Det er en gysende og vigtig historie for større børn og voksne om incest og selvmord. Morten Dürr er ordknap og præcis, teksten er det rene fond, og Lars Horneman overgår endnu en gang sig selv med flotte, flotte billeder, masser af panoramaer. Desværre bliver mange børn i Grønland og resten af verden udsat for seksuelle overgreb, og tragisk nok sker de fleste overgreb inden for hjemmets fire vægge. Det er oprørende, og

Medlemmer af Skriverprisudvalget:

Birgitte Reindel (formand)

Pædagogisk
LæringsCenterForening, PLCF

Mette Marie Lorentzen

Dansklærerforeningens
folkeskolesektion

Kirsten Weile

Ordblinde/Dysleksiforeningen

Thomas Ais Christensen

Landsforeningen af
Læsepædagoger

Kaare Øster

Dansk Forfatterforening

det burde der omgående sættes en stopper for. Lars Horneman og Morten Dürr har igen skabt et smukt, oprørende og uafrysteligt værk, der ligesom "Zenobia" fra 2016 sætter fokus på vigtige problematikker, her incest og selvmord. Værket efterlader læseren/kiggeren med mere end stærke ønsker om at kunne skærme de forurettede og at kunne gøre noget NU, LIGE NU!

Det er en vigtig bog, for det er vigtigt også for udsatte unge at kunne spejle sig i litteraturen, så de ikke føler sig alene. Vi ved fra flere undersøgelser, at både overgreb og selvmord findes i Grønland, men at fortie og negligere den ubehagelige sandhed hjælper ingen. Problemerne skal frem i lyset, så der kan arbejdes med dem, og det vil samtidig betyde, at skammen og skylden hos ofrene kan afhjælpes.

Et hurtigt spørgsmål til Morten Dürr!

Hvordan har du og Lars Horneman samarbejdet om "Ivalu"?

"Ivalu" er blevet til som et samarbejde, hvor tekst og billede løbende tilpasses hinanden. Det starter med en tekst, en novelle, som er skrevet i form af en jeg-fortæller. I novellen beskrives ikke landskab og omgivelser, men sammen med teksten afsendte jeg billeder hentet fra nettet: den gamle nordbo-kirkeruin, de rustne efterladenskaber fra den amerikanske base, udsigten over Isfjorden, bygden Tasillaq på østkysten, billeder af nationaldragterne. Teksten indeholdt ikke yderligere angivelser af, hvordan fortællingen skulle struktureres, dog undtagen

dobbeltlinjeskift der, hvor jeg følte, det kunne være et spring i billede, sideskift eller en anden form for visuel markering. Med udgangspunkt i novellen lavede Lars et skitseforløb. Vi talte meget om, at Lars skulle søge at skabe et mentalt sindbillede af Grønland. Det var ikke en pointe, at stedet, der blev gestaltet, kunne være et konkret sted fra virkeligheden. Vi valgte meget bevidst at stykke landskabet sammen fra steder i Grønland, som ligger meget langt væk fra hinanden. Det skulle være et landskab, der beskrev Pipaluks indre verden. Dernæst blev teksten igen redigeret, ikke mindst med henblik på passager, hvor ord og billede overlappede for meget samt passager, der blev forstyrrende for det visuelle flow. Så fik historien lov at hvile, indtil vi fik mulighed for at tage til Grønland og gøre research. Vi vidste, at vores fortælling skulle finde sted i den lyse tid omkring konfirmation. Derfor måtte vi vente på juni måned, hvor vi tog til Grønland og lavede billedresearch. Her fik vi konkretiseret mange elementer, at pigerne fanger en ulk, at de ikke fisker med

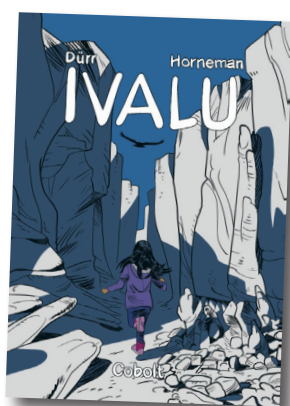
fiskestang, at de spiser sortebær og så videre. Vi ændrede ikke stort i den overordnede historie, men især billederne blev mere konkrete og detaljerede, eksempelvis det rod, der hersker mellem husene, når sneen er smeltet og snescootere og slædehunde er ladet

tilbage, uvirksomme. Efter Grønlandsturen begyndte Lars at rentegne, men helt indtil trykkeriets deadline kunne vi tilpasse elementerne. Denne måde at redigere tekst og billede er anderledes, end hvad jeg

ellers er vant til, hvor teksten pudses færdig, og billederne kommer til senere. I vores arbejde bliver tekst og billede som et puslespil, hvor brikkerne skal passe sammen og kan ændres helt op til deadline."

Morten Dürr (f. 1968 i København), forfatter og kulturjournalist. Cand.mag. film- og medievidenskab fra København Universitet. MA w. distinction (Goldsmiths College, University of London). Debut i 2004 med voksenromanen "Skodfilm". Modtog i 2008 Skriverprisen for "Slip aldrig Samiras hånd" og i 2016 Pædagogisk LæringscenterForenings Pris, i 2017 Pingprisen for bedste børne/ungdomsserie "Zenobia" (sammen med Lars Horneman og samme år modtog han og Lars Horneman både Claus Deleuran Prisen for bedste danske tegneserie 2016 ("Zenobia") og for bedste danske debut i 2016 for "Vand og blod". Morten Dürr har efterhånden et omfattende og flot børnelitterært forfatter-skab bag sig.

Lars Horneman (f. 1966 i Vejlbj Risskov, opvokset i Svendborg). Han står som illustrator bag et væld af børnebøger og lærebøger, heriblandt børnebogsserien om "ASTA" og fodboldserien "FC FODBOLDVENNER". Hjerter banker dog for tegneserien, hvor han gennem årene har produceret en del, bl.a. med tegneseriefiguren FRIDA. I 2014 skiftede han dog retning og lavede det meget roste og prisnominerede tegneserielangdigt "NÅR JEG IKKE ER TIL STEDE". Han har modtaget Kulturministeriet Illustratørpris i 2016 for "Zenobia" (tekst: Morten Dürr) og i 2017 Claus Deleuran Prisen for bedste danske tegneserie, "Zenobia" og Pingprisen for bedste børne/ungdomsserie (tekst: Morten Dürr)

De to andre nomine-rede værker, "Kom" og "Festival", er skrevet af henholdsvis Marianne Iben Hansen og Sara Ejersbo. "Kom" er en del af serien Carlsens Billednoveller, som er skrevet til unge mellem 13 og 16 år.

"Kom"

Vi kender Marianne Iben Hansen som en gudsbenådet rimsmed, og denne evne har hun taget med sig ind i denne billednovelle, men her som flow-rim, et begreb opstået til denne fortælling. Lilian Brøgger kender vi som en eminent dygtig illustratør, og i denne udgivelse sprudler hun også med præcis indlevelse i historien. Bogen handler om to piger, der har været bedsteveninder siden 2. klasse. Nu er de startet i gymnasiet, og det er ikke helt så let længere at bevare det tætte venskab, for andre i gymnasiet tiltrækker i hvert fald den ene af veninderne. Hvor meget plads har man krav på at få i det sociale liv med andre, og hvilke følelser som skyld og skam kommer til at fylde, når vi prøver at være frie? Vi får et billede af alt det, pigerne har oplevet sammen, i tilbageblik på hvert opslag med en illustration på modstående side. De sider starter med 'Jeg kan huske...', og det står i kontrast til den svære situation pigerne er i lige nu, hvor siderne starter med 'Jeg kan ikke glemme...'. Et enkelt sted overtager Lilian Brøggers illustrationer hele opslaget.

Marianne Iben Hansen

(f. 1961) har i mange år arbejdet som kropsorienteret psykoterapeut og debuterede som børnebogsforfatter i 2004 med "FIKKE-DIK OG FALDERINA" og har siden høstet stor anerkendelse for sin fantasifulde leg med sproget, bl.a. for den smukke rimroman "Fuglen". I 2011 modtog hun Gyldendals Børnebogspris og i 2019 Læringscentrenes Forfatterpris ved Edvard Pedersens Biblioteksfond for det samlede forfatterskab med fokus på "Lille Frøken Pingelpot". Hun har endvidere været nomineret til Kulturministeriets Forfatterpris hele to gange samt præmieret fra Statens Kunstfond til bogen "Mørke-musen", både for tekst og illustrationer.

Foto: Simon Klein-Knudsen

Lilian Brøgger er født i 1950 på Fanø. Hun er uddannet fra Kunsthåndværkerskolen i 1972 og debuterede med illustrationerne til billedbogen "Der hvor Linda bor" i 1975. (Tekst: Bodil Bredsdorff) Lilian Brøgger har modtaget en lang række litteraturpriser: Børnebibliotekarernes Kulturpris, 1982. Kulturministeriets Illustratørpris, 1984 og 2010. Gyldendals Boglegat, 1985. Dansk Forfatterforenings Jubilæumspris, 1997. H.C. Andersen-legatet (Dansk Forfatterforening), 2002. Det gyldne æble på Illustratortbiennalen i Bratislava, 2005. Foreningen for Boghåndværks Ærespris, 2009. Årets Bogdesignpris, 2011. Frit-Flet-prisen s.m. Louis Jensen, 2016. Claus Deleuran Prisen for bedste danske tegneserie 2018 for "Fuglemanden" (sammen med Sarah Engell).

"Festival"

"Festival" handler om Ida og Jacob, der mødes på Roskilde Festivalen, hvor de kommer til at bo ved siden af hinanden i teltlejren. Ida glæder sig til at opleve festivalstemningen og til at høre en masse musik. Jacob er primært taget med for at være tæt på ekskæresten, som han stadig er forelsket i. Ida og Jacob ender med at sove sammen, og nattens handlinger får stor betydning for dem begge. Ida mener, at hun tydeligt har sagt fra, mens Jacob mener, at hun netop ikke sagde fra og dermed var med på den. Vi oplever handlingen gennem skiftevis Ida og Jacob, og det greb giver mulighed for at få kigget nuanceret på dilemmaerne. Sproget flyder let, og handlingen trækker os hele tiden videre. Overgreb eller grænserne for det er et meget aktuelt tema, særligt i år hvor MeToo-debatten har fået fart i medierne, men det vil nok altid være et aktuelt tema for de unge, der skal finde sig selv og deres egne grænser i samværet med de andre – også på det seksuelle område.

Sara Ejersbo (f. 1980) er cand. mag. i litteraturvidenskab og oversætter også børne- og ungdomslitteratur fra norsk, svensk og engelsk. Hun blev i 2014 færdig fra Forfatterskolen for Børnelitteratur. Hun har skrevet en fantasi-serie for børn, "Den hvide væbner" og har også skrevet letlæste faktabøger.

Foto: Robin Skjoldborg